

ધોરણ : ૪

ગુજરાતી(કુદ્દ)

પાઠ : ૯

કમળજટાકમળ જટકમળજટાકમળ

સ્વ-અધ્યાયનપોશી સોલ્યુશન

અધ્યયન નિષ્પત્તિ:

G401 શબ્દ અને વાક્યોનું સંકેતીકરણ કરી શકે છે.

G402 શબ્દ અને વાક્યોનું શબ્દીકરણ કરી શકે છે.

G405 કથનાત્મક લખાણનું વાંચન-અર્થગ્રહણ કરે છે,

G406 માહિતીલક્ષી લખાણ લખી કરી શકે છે.

G407 વર્ણનાત્મક લેખન વાંચી શકે છે અને સમજું શકે છે.

G408 કાવ્યાત્મક લખાણને વાંચે, માણે અને સમજે છે. , છે.

G412 લેખિત અભિવ્યક્તિ કરી શકે છે.

G413 નામ ઓળખાવ્યા વિના વ્યાકરણના ઘટકો ઓળખે છે અને પ્રયોજે !

પ્રશ્ન : 1 આપેલા પ્રક્રોના ઉત્તર લખો.

૧. નિયમ એટલે નિયમ તમે કોઈ નિયમ લીધો છો? કેવો?

➢ હા, મે રોજનું લેશન રોજ કરવાનો અને સુલેખનની નોટમાં દરરોજ એક ફકરો લખવાનો નિયમ લીધો છે.

૨. તમે ક્યારેય ચિંતામાં પડી ગયાં છો? કેમ?

➢ હા, એક દિવસ પરીક્ષા નજીક આવતા મારી તબિયત ખૂબ જ ખરાબ થઈ પગમાં ફેકચર થઈ ગયું હતું મને ચિંતા હતી કે હવે પરીક્ષા કેવી રીતે આપીશ?

3. નાગદમન કવિતામાંથી ડર લાગે એવું જ્યારે થયું? કેમ?

► જ્યારે કાલિયનાગ જાગ્યો ત્યારે ડર લાગે એવું થયું કરારણકે તે ઘણો જ બળવાન હતો. કાલિયનાગાને કૃષ્ણ વચ્ચેના યુદ્ધમાં શું થશે તેનો ડર લાગ્યો.

પ્રશ્ન ૨. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો.

૧. નિયત એટલે નિયમ તમે કોઈ નિયમ લીધો છે? કેવો?

(અ) દડો ખોવાઈ ગયો.

(બ્ય) બધા મિત્રો ચિંતામાં પડી ગયા. ✓

(ક) બધા મિત્રોએ કૃષ્ણાને ઉંચકી લીધા.

૨. બલભદ્ર માનતા હતા કે, કૃષ્ણાને એક જ જળ વારી શકે.

(અ) મિત્રો

(બ્ય) કૃષ્ણા પોતે ✓

(ક) બલભદ્ર

3. ખેલાડીઓએ નિયમ બનાવેલો કે.....

- (અ) દડો નદીમાં જાય તો દડો લઈ આવવો.
- (બ) જેણે માર્યો હોય એ લઈ આવે. ✓
- (ક) રમત રમવાની બંધ કરી દેવી.

પ્રશ્ન ૩. ઉદાહરણ મુજબ વાક્ય બનાવો.

ઉદાહરણ : ખેલાડીઓએ રમવાનું નક્કી કર્યું હતું.

ખેલાડીઓ રમવાનું નક્કી કરે છે.

ખેલાડીઓ રમવાનું નક્કી કરશે.

૧. મેં વાર્તા વાંચ્યી.

- હું વાર્તા વાંચ્યું
- હું વાર્તા વાંચીશ

૨. હું અમદાવાદ ગયો.

➤ હું અમદાવાદ જવ છું.

➤ હું અમદાવાદ જઈશ.

૩. અમે કિકેટ રમ્યા.

➤ અમે કિકેટ રમી રહ્યા છીએ.

➤ અમે કિકેટ રમીશું.

પ્રશ્ન : ૪ કૌસમાં આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને પ્રશ્નો બનાવો.

૧. છોકરાંખો દરરોજ ગાયો ચરાવવા જંગાલમાં જાય.

➤ છોકરાંખો દરરોજ ગાયો ચરાવવા ક્યાં જાય?(ક્યાં)

➤ કોણ દરરોજ ગાયો ચરાવવા જંગાલમાં જાય?(કોણ)

➤ છોકરાખો દરરોજ શું કરવા જંગાલમાં જાય?(શું)

2. કૃષ્ણા અને બલભદ્ર બધા ગોવાળોની વાત સાંભળતા હતા.

- કૃષ્ણા અને બલભદ્ર કોની વાત સાંભળતા હતા?(કોની)
- બધા ગોવાળોની વાત કોણ સાંભળતા હતા?(કોણ)
- કૃષ્ણા અને બલભદ્ર શું કરતાં હતા?(શું)

3. છોકરાઓને મેદાનમાં લંગડી રમવાની મજા પડી.

- છોકરાઓને ક્યાં લંગડી રમવાની મજા પડી?(ક્યાં)
- કોને મેદાનમાં લંગડી રમવાની મજા પડી?(કોને)
- છોકરાઓને મેદાનમાં શું રમવાની મજા પડી?(શું)

પ્રશ્ન : ૫ આપેલા શબ્દો જેવા બીજા શબ્દ લખો:

ઉદાહરણ - ચાણગણાટ

- ૧. મધમધાટ**
- ૨. ચકચકાટ**
- ૩. બળબળાટ**
- ૪. ચમચમાટ**
- ૫. ઘમઘમાટ**
- ૬. સમસમાટ**

પ્રશ્ન ૬. ઉદાહરણ મુજબ વાક્યો બનાવો.

ઉદાહરણ - અમે કૂતરો પાખ્યો. (કૂતરાં)

અમે કૂતરાં પાખ્યાં.

૧. હું દોડ્યો.(બધાં)

➤ બધાં દોડ્યો.

૨. સસલું સિંહથી ગભરાયું.(સસલાં)

➤ સસલાં સિંહથી ગભરાયા.

૩. મૈત્રીએ છાબડીમાંથી સફરજન લીધું.(બધાં)

➤ બધાએ છાબડીમાંથી સફરજન લીધા.

૪. મેં વાર્તાનું પુસ્તક વાચ્યું.(અમે)

➤ અમે વાર્તાના પુસ્તક વાંચ્યા.

૫. છોકરું ખડખડ હસવા લાગ્યું. (છોકરા)

➤ છોકરા ખડખડાઈ હસવા લાગ્યા.

પ્રશ્ન : ૭ કોસમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

૧. હું આવતાં વર્ષે નવરાત્રીમાં ગરબા રમીશ. (રમીશ, રમ્યો, રમુ)
૨. ગાઈકાલે મને મેચ જોવાની મજા પડી. (પડી, પડે છે, પડશે)
૩. આજે મામા નવી ગાડી લઈને આવ્યા. (આવ્યા, આવશે, આવ્યાહતા)
૪. ગયા અઠવાડિયે અમે ગુલાબજંબુ ખાધા. (ખાધા, ખાઈશું, ખાઈએ છીએ)
૫. અત્યારે હું ફિલ્મ જોઉ ટું. (જોઈ, જોઉ ટું, જોઈશું)

પ્રશ્ન : ૮ આપેલા બે શબ્દોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો.

૧. રિલ્લી દંડો, કિકેટ

➤ મને રિલ્લીદંડો અને કિકેટની રમત ખૂબ જ ગમે.

૨. ચિંતા, દડો

➤ દડો નદીમાં પડતાં બધા બાળકો ચિંતા કરવા લાગ્યા.

૩. જંગલ, ગજ્જના

➤ જંગલમાંથી સિંહની ગજ્જનાનો અવાજ આવ્યો.

૪. જીવ, જોખમ

- સૈનિકો જીવ જોખમમાં મૂકીને સરહદ પર લડાઈ કરે છે.
- ૫. નદીકાંઠ, મુશ્કેલ
- નદીકાંઠે બહુ પાણી આવતા હવે નદીકાંઠે રમવું મુશ્કેલ છે.

પ્રશ્ન : એ કાવ્યપંક્તિના કેટલાક શબ્દો આડાખવળા થઈ ગયા છે જે તે શબ્દને યોગ્ય સ્થાને મૂકી કાવ્ય પંક્તિ ફરીથી લખો.

૧. જાગશે મને મારશે, મને બાળહત્યા લાગશે.

➤ **જાગશે તને મારશે, મને બાળહત્યા લાગશે.**

૨. નિશ્ચયે તારો કાળ જ આવિયો, અહીંયાં તે શીદ ખૂટ્યો.

➤ **નિશ્ચયે ,** **તે શીદ આવિયો?**

૩. લાખ તુ

➤ **લાખ સ**

“જળકમળ છાંડી જાને, બાળા, સ્વામી અમારો જાગશે;

જાગશે તને મારશે, મને બાળહત્યા લાગશે... ૧

કહે રે, બાળક, તું મારગ ભૂલ્યો, કે તારા વેરીએ વળાવિયો?

નિશ્ચે તારો કાળ જ ખૂટ્યો, અહીંયાં તે શીદ આવિયો?”.... ૨

“નથી, નાગણ હું મારગ ભૂલ્યો, નથી મારા વેરીએ વળાવિયો;

મથુરાનગરીમાં જૂગઢું રમતાં, નાગનું શીશ હું હારિયો.”...૩

“રંગે રૂડો, રૂપે પૂરો, દીસંતો કોડીલો કોડામણો;

તારી માતાએ કેટલા જન્મિયા તેમાં તં અળખામણો?”...૪

પ્રવાનો દોરિયો.

રે તુજુને દોરિયો;

પ્રશ્ન ૧૦. આ ચિત્રમાં બિલાડી, ગાય અને વાણરકુ શું વાત કરતા
હશે? તે લખો.

➤ બિલાડીને તેનું બચ્યું દેખાયું નહીં હોય તેથી તે રસ્તામાં સામેથી આવતા ગાય - વાઇરડાને પૂછતી હશે કે તમે આગળ ક્યાંય મારું બચ્યું જોયું છે? ત્યારે ગાયે કહ્યું કે હા અહીંથી થોડું આગળ બચ્યું આડ નીચે રમી રહ્યું છે.

Thanks

For watching